

vers

Bogdán László
A bráni lakoma

Ad notam Arany János

Hős pártfőtitkárunk, Csausz
száll helikopterén.
Hadd látom, él-e, s mennyit ér
az erdélyi remény?

Van-e ott gyár? Vegyi üzem?
Járnak-e turbinák?
Mit csinálnak a magyarok?
Szítnak-e belviszályt?

Hogy él a népem? Értem él
az együgyű paraszt?
Reménytelen-e? Elvtelen
hallok-e még panaszt?

Csausz! Családi haciendád
éke Szilvánia.
Csak ritkán hallik Csiksomlyóról
az Áve Mária.

S a nép? Hát mit is mondhatunk?
Boldog, derűs, kövér;
híte, szíve, orcája is
vereslik, mint a vér.

Hős pártfőtitkárunk, Csausz,
száll helikopterén.
Alant erdők, mezők, hegyek -
aranykorszaki fény.

Törcsvár a helység neve,
hol megnyugvást talál.
Rabok legyünk? Vagy vámpírok?
Fogadására száll

száz pionír, száz hajadon,
de persze miután
steril fürdőket vettenek,
persze, csak azután,

hogyan megvizsgálták őket bölcs,
hú orvostudorok.
Nehogy bajt hozzanak Reá
renegát vírusok.

És ezután következett
a bráni lakoma.
Túrót zabált, és bort ivott.
Hát illet szólnia.

Szemembe ötlött az előbb
egy magas hegyorom.
Bátran tört égne, nem övezte
alamuszi korom.

Mondták, valaha itt e helyen
Drakula vára állt.
Karós Vládé volt, ósömé,
híre messzire szállt.

És akkor ért bensőmbé' meg
szerelmes ötletem.
Helyére építettem fel
vízierőművem.

De Elvtárs! Hegyek tetőire?
Te sem tehetsz csodát!
Hogy viszünk vizet oda fel?
Mi hajtja turbinád?

Erőmű nem? De kell-e még
a magyar egyetem?
Mostanság kétely szúja rág,
emészti a szívem.

Ki rólam énekelne? Még
van-e oly hív dalár?!
Vagy elragadta renitens,

bősz irredenta ár?

Járnak Erdély bús malmai,
zúgnak a traktorok,
elismer Kuba, Korea,
Bokassa, Andropov.

Engem dicsérnek kínai
s nyugati dalnokok.
Hát ti, renitens árulók,
ti párttűző gazok,

mikor zengitek végre el
dicső hőstetteim?!
Költőt ide, s pohárba bort!
Hol van Paun s Vadim?!

Ajtó mögül emelkednek
szájtépő dalnokok.
Nagy vagy, Csausz! Bősz, hős, dicső!
Nem voltak ily korok

történelmünkben tán soha.
A retusált tusák
tablóin vajdák serege
csak árulásra várt...

Elég! - ásítózik a hős. -
Hagyjuk! Ezt már unom.
Nincs oly dalár, ki zengené
az aranykorszakom?!

Egymás szavába vágunk a
bájos dalnokok.
Neved ki diccsel zengené,
Tárul ezer torok.

Hangzavar takar árulást.
Neptunra! El velük!
Nyaraljanak. Vedeljének.
Lessék az ihletük.

Ötszáz bizony nyaralni ment,
tengerre hív dalár.
De egy se bírta mondani,
hogyan ne éljen a párt!...

De hát a pártom én vagyok,
beste kurafiak!
Hős pártfőtitkárunk, Csausz
orcáján a harag

elomlik. Hát még verset is
én írjak, dögevők?!
Felszántatom a falvakat,
várost és temetőt.

De hah mi zúg? Mily hangzavar,
minő rebellió?
És elragadja hirtelen
Csauszt egy vízió.

S már nem segít Paun, Vadim,
elsodró mánia.
Köré zárul egy látomás:
égő Románia.

Elhagyja Vlad, Emil Bobu,
reviz siserehad.
Száll helikopterén Csausz,
úzi az áradat.

Túl versen, erőműveken,
pártkakofónián:
önmagát látja holtan egy
kaszárnya udvarán.

2000. január 1.

Ilyés Krisztinka
AngyaljövésBogdán László Téli boldogság.
Az asztaltáncoltatás című versére

Mennyből jönnek az angyalok,
– keselyű módra – félholt fényben
remegő áldozatokat keresnek.

Félek! Utolérnek álomban is.
Néha megállunk egy felpillanatra,
szenteket énekelünk, és azt gondoljuk,
ebben a sápadt fényben boldogok leszünk.

Szállnak az angyalok a félhomályban,
felrobbant szeretetbuckák
maradványait gyűjtögetik.
Ezt még elrakjuk. Jó lesz jövőre.

Pethő Lorand
távolodó ország

asztalomról leseprem a morzsát
anyám mindig zsebkendőbe szedte
béke van karácsony este

az évek testemet széthordták
most is chardonnayval kezdem
köldökömben távolodó ország

megnyílnak kapui a mennynek
véres bakák menetelnek

mondd visszatérsz-e hozzánk
rohanjunk gázszekérrel
ha ép karácsonykor hozzák

s megnyílnak kapui a mennynek
nevek fakeresztek
imádkoznak hozzád

álomban elérlek ha elmennél mégis*

uram miért is mondják
ha földre szórjuk morzsáink
elhagy a szerencse

te hova szórtad morzsád

lassan harminc éve
csüngve szabad Európán
most szabad Európa
én Európa fleckje**
imádkozom hozzád

egy távolodó ország
gyermeked feledve
(tán neki gyúlnak gyertyák)

távolodva nézem
lángjait az éjben

ha elmész ha itt hagysz ne is gyere vissza*

*, ** Bogdán László, Téli boldogság.
Az asztaltáncoltatás

tárca

KARÁCSONYI ALMA

Izer Janka

Én elég szerencsétlen körülmé-
nyek között születtem. Egy bu-
dapesti kórházban, télen. Nem
volt elég hely, Anya egy átjáróban
feküdt, összetört szemüvegét na-
pokig a markában szorongatva, a
plafonról omlott rá a vakolat. Lá-
togatni nem lehetett, mert influ-
enzajárvány volt. Engem meg
a többi újszülöttet minden nap
„etetésidőben” kis kocsira pakol-
tak, sorban, mint a kenyereket,
betoltak az anyákhoz, majd evést
követően visszavittek. A szülés
után egy napig nem is láttuk egy-
más Anyával, miközben az apo-
lónók még veszekedtek is velem,
hogyan miért sír annyit a gyerek.
Hát így kezdődött az egész.

Persze, most jöhetne a Biblia,
a Szent Család, hogy hát Máriá-
nak még rosszabb volt. Meg a ki-
űzetés a Paradicsomból, hiszen a
fájdalommal való szülés a bünte-
tés része.

De képtelen vagyok komolyan
venni magam ebben a témában.

Annyit tudok csak, amit min-
denki. Hogy két biztos dolog
van, amit az ember tudhat: meg-
született és meg fog halni.

Semmi befolyásunk arra,

hogyan születik, és hogy meg-
halunk-e. Istent talán meg lehet
tagadni. De ezt nem.

Otthon vagyok, a gyerekkori
házban.

Múlt éjszaka nem tudtam
aludni. Felültem az ágyon, vil-
lanyt kapcsoltam, felhúzott tér-
demet átölelve néztem a falakat,
mint egy idegen. Tíz-tizenöt éve
ez a szobám, és mégsem tudom
minden dolgomról, hogy hova
tettem. Mikor raktam fel azt a
képet a falra? Melyik könyvet
mikor szereztem be?

Tele van tárgyakkal a hely, és
mintha mind ismeretlennek lenné-
nek. Pedig bármelyiket elveszít-
hetem, bármikor. Hiányozni fog.

De miért, ha már most sem
elég fontos, hogy tudjam a tör-
ténést?

Egyáltalán, minek kötődöm
hozzájuk, minek kötődöm bár-
mihez? Döbbenet tudatosult
bennem megint, hirtelen, hogy
minden és mindenki elveszít-
hető, ami körülvesz. Nincs biztos
pont, amibe kapaszkodni lehet-
ne, mikor a halálfelelem be akar
szippantani.

Vérfagyasztó, ahogy ezt az
ürességet nézem. Mert semmi
más nincs, ami az enyém, csak a
születésem és a halálom. Se sze-
relmek, se barátok, se rokonok,
se könyvek, se íróasztal, se szek-
rény, se ágy. Semmi.

De, mégis. Egy valamim mégis-
csak van a születésem és a halá-
lom között. Én.

Saját magamé vagyok. Pont
azóta és pont addig.

Az egyetlen fontos és biztos do-
log, az egyetlen birtoka az ember-
nek ő. Ezért nincs más, amit el
lehet venni tőle, az élete. Hiszen
semmi sem volt az övé sosem.

Jézust sem meglopják, hanem
keresztre feszítik.

Egyetlen ajándék van csak és
egyetlen büntetés. Az egyetlen
ajándék ünnepe a Karácsony.

És 1989-ben az emberek a tévé
előtt ülve egy kivégzést néztek a
fotelből. Mert az egyetlen bünte-
tést találták fontosabbnak. Hogy
értesüljenek róla. A tudás csábí-
tó gyümölcsét újra és újra le le-
het szakítani. Mégsem tanulunk
semmit sem.